

Oponentský posudek na bakalářskou práci Patrika Palátky

Analýza zrcadlení trendů zahraničních volebních reforem ve volebních reformách České republiky.

Autor bakalářské práce shrnuje volební reformy České republiky a srovnává je s obdobnými reformami čtyř evropských zemí. Práce Analýza zrcadlení trendů zahraničních volebních reforem ve volebních reformách České republiky je velmi povedené shrnutí důležitých okamžiků úvah o volebních reformách realizovaných v okolních zemích s předpokládaným důsledkem pro odpovídající období v ČR.

Autor si relativně umě poradil s identifikací výzkumného problému a vytyčením hranic, ve kterých jej chce zkoumat. Malý nedostatek v této sekci spatřuji v opomenutí dalších postkomunistických zemí a regionů. Nicméně logika, kterou autor používá pro selekci případů pro srovnání, by obdobným způsobem vyloučila i další teoreticky užitečné příklady. Práci chybí hypotéza, výzkumná otázka je formulovaná implicitně. Snaha autora o ospravedlnění nejen důležitosti tématu ale samotné potence užitých teoretických schémat pro klasifikaci volebních systémů je naopak nadbytečná.

Nicméně obecně je struktura textu srozumitelná a logicky řazená. V rámci formálních požadavků včetně stylistiky je práce nadstandardní. Citační normu autor zvládá s přehledem a seznam použité literatury je dostatečně robustní (byť velice intenzivně zaměřený na české autory, což je v perspektivě zkoumaného tématu pochopitelné). Autor v úvodu (na str. 10) říká, že „*záměr bude tak především nacházení sledovaných znaků ve zmíněných reformách, znovu tj nástroje, iniciátoři a důvody k reformě.*“ Záměrem jakékoli vědecké práce je pochopitelně přispět k akademické diskusi a rozvinout téma nebo naznačit řešení problému. Nacházení předem identifikovaných znaků působí účelové. Některé důležité momenty navazující na vykreslení prizmatu, které autor používá, by také zasloužily více preciznosti (např. definice voleb prvního řádu a návaznost na volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR ze str. 12).

Teoretická část se věnuje typologizaci volebních systémů s obecným akcentem na proporční systémy (kvůli výběru referenčního subjektu České republiky). Ačkoli pasáž obsahuje obrovské vakuum vzhledem k dostupné literatuře na toto téma, autor jmenuje alespoň základní teoretiky a jejich systematizaci funkčních volebních systémů. Možným důvodem je soustředění se na výklad Davida Farrella o volebních systémech. Každopádně metody největších zbytků i nejvyšších průměrů typově náleží do poměrných systémů s volební kvótou. Obě metody se zabývají tím, jak naložit s nerozdělenými mandáty z prvního skrutinia, kde kvůli matematické metodě dělení téměř vždy nerozdělené mandáty vniknou. Ta první přiděluje mandát straně/kandidátovi s největším zbytkem hlasů po dělení, druhá přiděluje mandáty těm, kteří v prvním skrutiniu dosáhli nejvyššího průměru počtu hlasů na jeden mandát. Poměrné systémy s volebními děliteli tyto zbytkové mandáty neprodukují. Na straně 15 se objevuje nepřesná informace a to, že „*Mandáty, které připadají na jednotlivé kraje, se v České republice přerozdělují na základě počtu odevzdaných hlasů pomocí d'Hondtova dělitele v jediném celorepublikovém skrutiniu.*“ To je potřeba minimálně upravit, když už ne zcela přepsat. Nicméně dále autor správně zmiňuje celorepublikové mandátové číslo a další postup rozdělení mandátů jednotlivým krajům.

V kontextu metodologie autor ukazuje téměř expertní míru operacionalizace předem definovaných proměnných do měřitelných dat. Inventivní metoda, která je prakticky syntézou vhodných přístupů pro určené téma, je nadbytečně kritizována samotným autorem (str. 26). Tento přístup má naopak v této oblasti velký potenciál minimálně s ohledem na možnosti repetice

Univerzita
Hradec Králové
Filozofická
fakulta

výzkumného modelu a asynchronního srovnání.

Analytickou část provází komplikované definice hranic výzkumu. V důsledku autor dochází k zajímavým zjištěním a ukazuje schopnost hloubkového analytického myšlení. Tato zjištění dále prezentuje ve zbytku analytické části, nikoli už v závěru. Mírným zklamáním je nedodržení důsledného sledování domnělých důvodů aktérů pro reformu a zohlednění výsledků pozorování v procesu analýzy. Přesto autorova původní myšlenka dokazuje správnost uvažování, jak ostatně dokazuje v průběhu celé analytické části.

Práce má a z velké části také naplňuje svůj potenciál. Některé technické nedostatky jsou spíše záležitostí návyku na akademickou publikační sféru, obsahových chyb se v práci vyskytuje minimum. Naopak autor dokázal svou způsobilost uvažovat a tvořit ve velmi přínosných konotacích. Práci po důkladném zvážení a s čistým svědomím doporučuji k obhajobě.